

věk potřebuje tuto specializovanou péči, měl by být tady, Palata je pro něj vhodné místo, tady dostane potřebnou péči.

– Co byste zlepšil/a na prostředí domova či jeho akcích, práci, péči apod.?

pí. Vacková: Jsem tady krátkou dobu, zatím mě nic nenapadá, jsem spokojená, ani všechny akce nestíhám.

p. prof. Vacek: Je tu hodně klientů, vím, že to není kapacitně možné, ale mým přáním by bylo ještě zvýšit individuální rehabilitační péči.

Pro ty, kteří mají možný přístup na internet, jsou velkou pomocí i webové stránky zařízení www.palata.cz, kde jsou uveřejňovány i aktuality z činnosti domova, program kulturních a společenských akcí. Informace lze získat také telefonicky na čísle **257 311 930–931**. Formuláře potřebných tiskopisů zasílá domov i poštou na požádání přímo na adresu zájemce. ■

Marta Dzúrová

Program
celoživotního
učení

Pomocníci z Polska

V září přijala pozvání SONS do Prahy čtveřice zřakově postižených hostů z Polska. Třítýdenního pobytu se v době od 16. září do 7. října zúčastnili dva nevidomí dobrovolníci a jejich slabozrací průvodci. Mezinárodní výměna se uskutečňuje díky grantu z dobrovolnického projektu Grundtvig, vyhlášeného Národní agenturou pro evropské vzdělávací programy.

Jde o aktivitu, podporující bilaterální výměnu dobrovolníků ve věku nad 50 let. Jejím cílem je v rámci programu celoživotního vzdělávání umožnit občanům evropských zemí vyzkoušet si dobrovolnickou činnost v zahraničí.

Dobrovolníky z Polska přivítal v Praze prezident SONS Mgr. Václav Polášek. V TyfloCentru v Krakovské ulici dostali na starost skenování a zakládání archivních dokumentů. Za scenerem se při našem setkání činila nevidomá dobrovolnice Alicja Redosz (68) z Pruszkova, kterou do Prahy doprovodila její slabozraká kolegyně Jolanta Strusz (62) z města Jastrzebie Zdroj. Mužská polovina polské výpravy přijela ve složení Jozef Lewandowski (66) z Wloszczowy a jeho průvodce Zbigniew Oruba (65) z Krakova.

„Jsem předsedkyní místní organizace (kola) polského svazu nevidomých. Naše kolo sdružuje 150 osob. Protože se nachází v těsné blízkosti hranic s Českou republikou, chtěla jsem se dozvědět co nejvíc o podmínkách pro zrakově postižené u vás,“ prozradila nám Jolanta Strusz. *„Byla bych ráda, kdyby se některé dobře fungující věci ujaly i v Polsku. Třeba provázaná struktura výcviku vodících psů. U nás je možnost získat speciálně cvičeného vodícího psa prakticky nulová. Také se mi moc líbí možnost orientace na pražských ulicích. Označení schodů, zvýraznění rozdílů mezi ulicí a chodníkem, integrovaný systém městské dopravy s informacemi v různých jazycích, přechody se zvukem klapání. Vám to možná připadá samozřejmé, ale u nás to tak dobře zařízené nemáme,“* popsala paní Jolanta. Celý život je přes svou oční vadu velmi aktivní. Vychovala pět dětí, zajímá se o organizování pomoci pro zrakově postižené děti, ráda cestuje či hraje kuželky.

Do vlaku směřujícího k české hranici přistupovala paní Jolanta v desetitisícovém městečku Jastrzebie Zdroj. Stejným vlakem už odvážně cestovala z Pruszkowa, satelitního městečka u Varšavy, nevidomá dobrovolnice Alicja Redosz. Poprvé po ztrátě zraku se vydala na cestu zcela sama! Skromná a svědomitá dáma pracovala celý život jako obchodnice. Narodila se s oční vadou, ale teprve před pěti lety zcela oslepla. *„Byla to příliš výrazná změna,“* svěřila se nám paní Alicja. *„Čím je člověk*

Josef Lewandowski a Alicja Redosz při skenování dokumentů do archivu

starší, tím se hůř přizpůsobuje. Všechno se musím učit znova – pracovat na počítači, psát.“ Dobrovolnický pobyt s vlídnou podporou českých hostitelů a polské průvodkyně paní Jolanty však byl pro paní Alicji velkým povzbuzením: „Slibuji, že po návratu domů se budu učit Brail-

lovo písmo a zvládat počítač,“ prohlásila odhodlaně.

Na rozdíl od dámské dvojice, která se seznámila teprve při výměnném pobytu, pojí Zbigniewa Orubu a Jozefa Lewandowského dávné přátelství. Bydlí od sebe asi 180 kilometrů a jsou v kontaktu přes počítač i osobně. Slabozraký pan Zbigniew dělal při české „misi“ svému nevidomému příteli průvodce. Pan Zbiegniew i přes zrakové postižení (na jedno oko již 35 let nevidí vůbec, v roce 2005 se mu výrazně zhoršilo vidění na druhé oko) pracoval celý život jako stavební inženýr. S manželkou vychovali tři děti – nejstarší dcera má 40 let, nejmladšímu 27letému synovi právě chystali na říjen svatbu. „*Doma mě tolerují, nic nemusím dělat, všechno dělá žena,*“ popsal nám pan Zbiegniew s úsměvem a nadsázkou svůj každodenní život. Faktem je, že si velmi cení rodinného zázemí. Může se věnovat mnoha zájmům, mezi něž patří kultura, psychologie, fotografování, cestování a jazyky. Je také sám literárně činný – píše prózu, poezii i krátké divadelní hry.

Spolu s pražskou průvodkyní, studentkou sociální práce Marií Plačkovou, zajeli polští dobrovolníci také na Křivoklát, kde je velmi zaujaly dotykové exponáty. V Praze poznali kromě poby-

tového a rekvalifikačního střediska ZP Dědina, kde byli ubytováni, a domu služeb v Krakovské, kam chodili vypomáhat s digitalizací archivu, také řadu památek. Navštívili například Hradčany, Karlův most či Křížíkovu fontánu. Poseděli i v hospodě U Kalicha, na místě významném zejména pro pana Jozefa. „*Je to velký milovník Švejka,*“ prozradil nám o příteli pan Zbiegniew. Z Prahy si pan Jozef odváží dárek z knihovny pro nevidomé – zvukovou nahrávku celého Haškova románu. Samozřejmě v češtině, které už, podobně jako ostatní dobrovolníci, během pražským pobytu velmi dobře porozuměl.

Optimisticky založený pan Jozef nemá ve zvyku stěžovat si na osud. Celou profesní kariéru zasvětil výuce fyziky na střední škole. V roce 1995 se mu však život zcela změnil. „*Byl jsem vidící, ale pak přišla retinopatie – konec – tma,*“ popsal nám svůj příběh v několika slovech. Před několika lety zemřela panu Jozefovi žena, dospělé děti už šly do světa, takže žije v bytě v malém desetitisícovém městečku Wloszczowa zcela sám. Je však velmi otevřený novým zážitkům. Obklopuje se přáteli, poslouchá klasickou hudbu, tráví čas u počítače. Naučil se také tvořit krásné drhané ozdoby, které přivezl s sebou na ukázkou i jako dárky.

„*Chtěl bych moc poděkovat za přijetí v Praze. Všechno je naprosto perfektní. Dobrovolnický program, ubytování ve středisku Dědina i doprovodné kulturní akce a výlety,*“ zdůraznil Zbiegniew Oruba za celou polskou výpravu. Na výměnu odjíždí do Polska česká skupina zrakově postižených dobrovolníků. Další výměnné pobyty jsou plánovány na příští rok. ■

Tatjana Králová

Poznámka:

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.